

II.

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

o operativnim smjernicama za provedbu Provedbene odluke Vijeća 2022/382 o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite

(2022/C 126 I/01)

Vijeće je 4. ožujka 2022. donijelo Provedbenu odluku Vijeća (EU) 2022/382 o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite („Odluka Vijeća”) ⁽¹⁾. Stupila je na snagu istog dana.

Na temelju nedavnih upita država članica o provedbi Odluke Vijeća i Direktive 2001/55/EZ („Direktiva o privremenoj zaštiti”) Komisija je utvrdila niz pitanja u vezi s kojima smatra da bi bilo korisno pripremiti smjernice za države članice. Na ta se pitanja odnose priložene smjernice, primjerice područje primjene (osobe obuhvaćene/neobuhvaćene Odlukom Vijeća, članovi obitelji) i način postupanja s djecom, uključujući maloljetnike bez pratnje. Smjernicama je obuhvaćeno i pitanje prava na slobodno kretanje među državama članicama, registracije i pružanja informacija.

Riječ je o situaciji koja je vrlo zahtjevna za države članice, posebice zato što je već stiglo gotovo tri milijuna osoba. Situacija se mijenja iz dana u dan. Ove smjernice moraju ići u korak s razvojem događaja te će ih stoga trebati ažurirati s obzirom na nova iskustva država članica.

Smjernice su stoga zamišljene kao dokument podložan promjenama i morat će se redovito ažurirati na temelju novih pitanja država članica kako bi se uzele u obzir njihove novonastale potrebe i situacija na terenu. Nakon smjernica mogu slijediti konkretnije preporuke o određenim temama. Komisija namjerava i redovito ažurirati posebnu internetsku stranicu s informacijama za osobe koje bježe od rata u Ukrajini svim dodatnim smjernicama koje bi mogle zahtijevati države članice. Nadalje, Komisija se namjerava svaki mjesec sastajati s državama članicama kako bi raspravljala o pitanjima u vezi s tumačenjem Odluke Vijeća i Direktive 2001/55/EZ.

Komisija je uspostavila „**platformu za solidarnost**” radi koordinacije operativnog odgovora među državama članicama u skladu s člankom 3. stavkom 2. Odluke Vijeća. Suradivat će s Mrežom EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija („Plan”) iz članka 3. stavka 1. Odluke Vijeća, uzimajući u obzir informacije o stanju primljene u okviru te mreže. Platforma za solidarnost prikupljat će informacije i ispitati potrebe utvrđene u državama članicama te koordinirati operativno praćenje tih potreba.

⁽¹⁾ SL L 71, 4.3.2022., str. 1.

Platforma za solidarnost olakšat će mobilizaciju relevantnih instrumenata EU-a, koordinirati usklađivanje ponuda za solidarnost s utvrđenim potrebama i koordinirati transfer osoba na općoj razini između država članica i, prema potrebi, u treće zemlje, u suradnji s agencijama EU-a i drugim relevantnim akterima.

Države članice imenovale su dvije osobe, jednu koja će biti nacionalna kontaktna točka s ovlašću donošenja odluka, a drugu na operativnoj razini. Sve informacije u vezi s platformom za solidarnost, kao i sva dodatna pitanja u vezi s provedbom Odluke Vijeća o ovim smjernicama, trebalo bi poslati na namjenski funkcijski sandučić o kojem su već obaviještene države članice.

Komisija je 2020. u okviru prijedloga iz pakta o migracijama i azilu donijela preporuku o **Planu EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija**. Cilj je Plana omogućiti operativni okvir za praćenje i predviđanje migracijskih tokova i migracijskih situacija, izgradnju otpornosti i organizaciju odgovora na stanje migracijske krize.

Od početka siječnja 2022. Komisija blisko surađuje s Europskom službom za vanjsko djelovanje, relevantnim agencijama EU-a i državama članicama unutar Mreže u okviru Plana za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija kako bi izradila pregled razine pripravnosti za moguću krizu. Od početka rata u Ukrajini Mreža se sastaje dvaput tjedno i kontinuirano komunicira o svakodnevnim izvješćima o zajedničkoj svjesnosti o stanju kako bi se koordinirano odgovorilo na nepredvidive migracijske izazove uzrokovane takvim događajima.

Ta je suradnja u potpunosti usklađena s integriranim političkim odgovorom na krizu (IPCR), a izvješće u okviru Plana uključeno je u tjedno izvješće o integriranom osvješćivanju situacije i analizi (ISAA).

U okviru Plana nastavit će se razmjenjivati informacije o stanju i konsolidirati sve relevantne informacije o upravljanju migracijama povezane s ruskom invazijom na Ukrajinu, među ostalim o provedbi Direktive 2001/55/EZ.

Ove **smjernice** trebale bi pomoći državama članicama u primjeni Odluke Vijeća i Direktive 2001/55/EZ ⁽²⁾ (Direktiva o privremenoj zaštiti) i drugog primjenjivog prava EU-a. Njima se dopunjuje Komunikacija Komisije od 2. ožujka 2022. u kojoj se pružaju operativne smjernice za upravljanje vanjskim granicama radi olakšavanja prelaska granice na granicama između EU-a i Ukrajine ⁽³⁾.

1. OSOBE OBUHVAĆENE PRIVREMENOM ZAŠTITOM

Osobe koje imaju pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom na temelju Provedbene odluke Vijeća 2022/382 („Odluka Vijeća”)

U članku 2. stavcima 1. i 2. Odluke Vijeća utvrđuju se posebne skupine osoba na koje se primjenjuje privremena zaštita ili odgovarajuća zaštita u skladu s nacionalnim pravom.

U skladu s člankom 2. stavkom 1. Odluke Vijeća privremena zaštita predviđena Direktivom 2001/55/EZ primjenjuje se na:

- (1) **ukrajinske državljane** koji su boravili u Ukrajini i koji su raseljeni **24. veljače 2022. ili nakon tog datuma te članove njihovih obitelji**;
- (2) osobe bez državljanstva i državljane trećih zemalja, osim Ukrajine, koji su **uživali međunarodnu zaštitu ili jednaku nacionalnu zaštitu** u Ukrajini prije 24. veljače 2022. i koji su raseljeni iz Ukrajine 24. veljače 2022. ili nakon tog datuma te **članove njihovih obitelji**.

U skladu s člankom 2. stavkom 2. Odluke Vijeća privremena zaštita predviđena Direktivom 2001/55/EZ ili odgovarajuća zaštita u skladu s nacionalnim pravom država članica primjenjuje se na osobe bez državljanstva i državljane trećih zemalja, osim Ukrajine, koji mogu dokazati da su zakonito boravili u Ukrajini prije 24. veljače 2022. na temelju **valjane boravišne dozvole za trajni boravak** izdane u skladu s ukrajinskim pravom i koji se **ne mogu vratiti u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju** [podrijetla] ili regiju [unutar svoje zemlje] podrijetla.

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba (SL L 212, 7.8.2001., str. 12.).

⁽³⁾ Komunikacija Komisije „Pružanje operativnih smjernica za upravljanje vanjskim granicama radi olakšavanja prelaska granice na granicama između EU-a i Ukrajine” (SL C 104 I, 4.3.2022., str. 1.).

Što znači „odgovarajuća zaštita” u skladu s nacionalnim pravom iz članka 2. stavka 2. Odluke Vijeća?

„Odgovarajuća zaštita” u skladu s nacionalnim pravom navedena je u članku 2. stavku 2. Odluke Vijeća kao moguća alternativa privremenoj zaštiti koju države članice mogu ponuditi te stoga ne mora uključivati pogodnosti jednake onima povezanima s privremenom zaštitom predviđenom Direktivom 2001/55/EZ. No, pri provedbi Odluke Vijeća države članice moraju poštovati Povelju Europske unije o temeljnim pravima i duh Direktive 2001/55/EZ. Poštovanje ljudskog dostojanstva te dostojanstveni standard života (kao što su prava boravka, pristup sredstvima za život i smještaju, hitna pomoć i odgovarajuća skrb za maloljetnike) mora se osigurati svima.

Što znači „jednaka nacionalna zaštita” u Ukrajini iz članka 2. stavka 1. točke (b) Odluke Vijeća?

Komisija smatra da je „jednaka nacionalna zaštita” u Ukrajini alternativa međunarodnoj zaštiti i obuhvaća druge oblike zaštite koje ukrajinska tijela odobravaju, kao što su privremena zaštita ili humanitarna zaštita. Komisija trenutačno prikuplja informacije od ukrajinskih tijela o oblicima zaštite u okviru ukrajinskog prava i ispravama koje ukrajinska tijela izdaju korisnicima takvih oblika zaštite. Na temelju primljenih preliminarnih informacija isprave koje Ukrajina izdaje su: „putna isprava za osobe kojima je odobrena dodatna zaštita”, „putna isprava za osobe bez državljanstva” i „potvrda za osobe kojima je odobrena dodatna zaštita”.

Dokaz o pravu na privremenu zaštitu predviđenu Direktivom 2001/55/EZ ili na odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom

Odlukom Vijeća uvedena je neposredna privremena zaštita za kategorije osoba navedene u članku 2. stavcima 1. i 2. Ne postoji postupak podnošenja zahtjeva za privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom. Prema tome dotična osoba, koja se tijelima obrati kako bi iskoristila prava povezana s privremenom zaštitom ili odgovarajućom zaštitom, treba dokazati samo svoje državljanstvo, status međunarodne zaštite ili jednake zaštite, boravište u Ukrajini ili, prema potrebi, obiteljsku vezu. Pravo na privremenu zaštitu je trenutačno. Međutim, kako bi se osiguralo pravilno upravljanje i registracija dotične osobe, država članica može odlučiti da moraju biti ispunjeni određeni zahtjevi, na primjer da je potrebno ispuniti obrazac za registraciju i predočiti dokaz kako je predviđeno Odlukom Vijeća.

Jedan je od ciljeva privremene zaštite osigurati brz postupak svođenjem formalnosti na minimum. Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 12. Odluke Vijeća osobe koje traže da im se pruži zaštita trebale bi moći dokazati da imaju pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom podnošenjem relevantnih isprava nadležnim tijelima u dotičnoj državi članici.

To može uključivati dokumentaciju kojom se može:

- utvrditi identitet i boravište,
- potvrditi obiteljski odnos ili jedinstvo obitelji i postojanje odnosa ovisnosti o bliskim rođacima.

Ako su predočene isprave istekle, potiče se države članice da ih smatraju dokazom identiteta ili boravišnog statusa dotične osobe.

Ako države članice sumnjaju u vjerodostojnost isprava ili ako osoba ne posjeduje navedene isprave, moguće je obratiti se ukrajinskim tijelima u državama članicama za pomoć ili, ako je to moguće, potvrdu da osoba ima ukrajinsko državljanstvo ili boravišni status u Ukrajini.

Ako osoba nije u mogućnosti podnijeti relevantne dokumente, a države članice ne mogu na drugi način brzo utvrditi ima li dotična osoba pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom, Komisija predlaže da se tu osobu preusmjeri u postupak azila. Usto, osobe koje tvrde da se ne mogu sigurno vratiti u svoju zemlju/regiju podrijetla, a postupak utvrđivanja prava na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom postane previše složen, u svakom bi slučaju trebalo preusmjeriti u postupak azila.

Okvirni popis isprava kojima se dokazuje ukrajinsko državljanstvo čak i ako je razdoblje valjanosti isteklo:

- putovnice svih vrsta (nacionalna putovnica, diplomatska putovnica, službena putovnica, zajednička putovnica i zamjenska putovnica, uključujući i dječju putovnicu),

- nacionalne osobne iskaznice (uključujući privremene i zamjenske),
- vojne knjižice i vojne iskaznice,
- pomorske knjižice, kapetanske službene iskaznice i pomorske putovnice,
- potvrde o državljanstvu i
- druge službene isprave u kojima se spominje ili navodi državljanstvo.

Što znači da se osobe „ne mogu vratiti u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju ili regiju podrijetla” iz članka 2. stavka 2. i članka 2. stavka 3. Odluke Vijeća?

Člankom 2. stavkom 2. Odluke Vijeća propisano je da države članice moraju primjenjivati Odluku ili odgovarajuću zaštitu u skladu sa svojim nacionalnim pravom u odnosu na osobe bez državljanstva i državljane trećih zemalja, osim Ukrajine, koji mogu dokazati da su zakonito boravili u Ukrajini prije 24. veljače 2022. na temelju valjane boravišne dozvole za trajni boravak izdane u skladu s ukrajinskim pravom i koji se ne mogu vratiti u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju ili regiju podrijetla. Člankom 2. stavkom 3. utvrđeno je da države članice također mogu primijeniti tu odluku na druge osobe, među ostalim i na osobe bez državljanstva i državljane trećih zemalja, osim Ukrajine, koje su zakonito boravile u Ukrajini i koje se ne mogu vratiti u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju ili regiju podrijetla.

Povratak u sigurne i trajne uvjete u zemlju ili regiju podrijetla nije definiran ni u Direktivi 2001/55/EZ ni u Odluci Vijeća. Komisija smatra da je to koncept *sui generis* iz Direktive.

Upućivanje na nemogućnost povratka u sigurne i trajne uvjete u zemlju ili regiju podrijetla treba tumačiti s obzirom na članak 2. točku (c) Direktive 2001/55/EZ u kojem se posebice navode situacije oružanog sukoba ili endemičnog nasilja te ozbiljna opasnost od sustavnog ili općeg kršenja ljudskih prava u zemlji podrijetla. Osim toga, u članku 6. stavku 2. Direktive 2011/55/EZ propisano je da privremena zaštita prestaje ako je situacija u zemlji podrijetla korisnika privremene zaštite takva da dopušta siguran i trajan povratak osoba kojima je odobrena privremena zaštita uz primjereno poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda te obveza država članica u pogledu zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja ⁽⁴⁾.

U tom pogledu nemogućnost „vraćanja u sigurnim uvjetima” može, primjerice, proizlaziti iz očite opasnosti za sigurnost dotične osobe, stanja oružanog sukoba ili endemskog nasilja, dokumentiranih opasnosti od progona ili drugog nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.

Kako bi povratak bio „trajan”, dotična osoba trebala bi u svojoj zemlji ili regiji podrijetla moći uživati aktivna prava koja joj omogućuju da u zemlji ili regiji podrijetla zadovolji svoje osnovne potrebe i da se reintegrira u društvo.

Pri utvrđivanju je li riječ o vraćanju „u sigurnim uvjetima i koje je trajno”, države članice trebale bi procjenu temeljiti na općoj situaciji u zemlji ili regiji podrijetla. Dotična osoba ipak bi trebala moći dokazati/iznijeti *prima facie* dokaze na individualnoj razini da se ne može vratiti u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju ili regiju podrijetla. U tom bi kontekstu države članice trebale razmotriti je li povezanost dotične osobe sa zemljom podrijetla i dalje značajna, uzimajući u obzir, primjerice, vrijeme koje je provela u Ukrajini ili ima li obitelj u zemlji podrijetla. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti i posebnim potrebama ranjivih osoba i djece, prije svega maloljetnika bez pratnje i siročadi, na temelju načela najboljeg interesa djeteta.

Članovi obitelji koji imaju pravo na privremenu zaštitu i druge mogućnosti spajanja obitelji

Članovi obitelji osoba iz članka 2. stavka 1. točaka (a) i (b) također su obuhvaćeni područjem primjene Odluke Vijeća ako su njihove obitelji već boravile u Ukrajini prije 24. veljače 2022., s obzirom na važnost očuvanja jedinstva obitelji i izbjegavanja različitih statusa među članovima iste obitelji.

⁽⁴⁾ U skladu sa Ženevskom konvencijom nije dopušteno vraćanje osobe na granicu područja na kojima bi njezin život ili sloboda bili ugroženi zbog rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja. Također, u skladu s člankom 19. Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi prava EU-a nitko ne smije biti udaljen, protjeran ili izručen državi u kojoj postoji ozbiljna opasnost da bude podvrgnut smrtnoj kazni, mučenju ili drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.

Sljedeće kategorije osoba smatraju se članovima obitelji za potrebe Odluke Vijeća:

- (a) bračni drug osobe obuhvaćene privremenom zaštitom ili nevjenčani partner/nevjenčana partnerica s kojim/kojom je u stabilnoj vezi kada zakonodavstvo ili praksa dotične države članice tretira nevjenčane parove na način usporediv s bračnim parovima u skladu sa svojim nacionalnim pravom o strancima, što se može dokazati relevantnim izvadcima iz matičnih knjiga ili bilo kojim drugim dokumentom koji izdaju ukrajinska tijela, čak i potvrdama koje izda predstavništvo zemlje u toj državi članici;
- (b) maloljetna nevjenčana djeca prethodno navedene osobe koja uživa privremenu zaštitu ili njegova/njezina bračnog druga, bez obzira na to jesu li rođena u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici ili su usvojena, što se može dokazati rodnim listom ili sličnim potvrdama;
- (c) ostali bliski rođaci koji su živjeli u zajedničkom domaćinstvu u trenutku kad su nastale okolnosti povezane s masovnim priljevom raseljenih osoba, a koji su u to vrijeme bili potpuno ili uglavnom ovisni o prethodno navedenoj osobi obuhvaćenoj privremenom zaštitom, što se može dokazati dokumentima o boravku, izvadcima iz matičnih knjiga i dokazima o plaćanju skrbi. Države članice trebaju „svoj prostor za slobodnu procjenu upotrijebiti na način koji je što više humanitaran”^(*).

Određene odredbe Direktive 2001/55/EZ posebno su relevantne za članove obitelji: primjenjuje se članak 15. Direktive 2001/55/EZ o spajanju članova obitelji koji uživaju privremenu zaštitu u različitim državama članicama (stavak 2.), uzimanju u obzir najboljih interesa djeteta (stavak 4.), solidarnosti u pogledu premještanja radi spajanja obitelji (stavak 5.), izdavanju i povlačenju isprava nakon spajanja obitelji (stavak 6.), suradnji i razmjeni informacija (stavci 6. i 7.).

Komisija ističe da u slučaju osoba bez državljanstva i državljana trećih zemalja, osim Ukrajine, koji mogu dokazati da su zakonito boravili u Ukrajini prije 24. veljače 2022. na temelju **valjane boravišne dozvole za trajni boravak** izdane u skladu s ukrajinskim pravom i koji se ne mogu vratiti u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju ili regiju podrijetla, članovi njihovih obitelji nemaju pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću nacionalnu zaštitu u skladu s Odlukom Vijeća. Premda Odlukom Vijeća nije propisano da članovi obitelji osoba iz članka 2. stavka 2. uživaju privremenu zaštitu predviđenu Direktivom 2001/55/EZ ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom država članica, Komisija potiče države članice da primjenu privremene zaštite ili odgovarajuće zaštite u skladu s nacionalnim pravom prošire na članove obitelji tih osoba.

Štoviše, i osobe koje imaju i one koje nemaju pravo na privremenu zaštitu mogu iskoristiti i:

- pravo na spajanje obitelji na temelju Direktive 2003/86/EZ ako su članovi obitelji državljanina treće zemlje koji zakonito boravi u državi članici i ispunjavaju uvjete utvrđene u toj direktivi,
- prava iz Direktive 2004/38/EZ ako su članovi obitelji građanina Unije koji je ostvario slobodu kretanja.

Stjecanje prava na temelju Direktive 2003/86/EZ, Direktive 2004/38/EZ ili nacionalnog prava dotičnih država članica ne može uzrokovati gubitak privremene zaštite za osobe koje na nju imaju pravo. Pod uvjetom da su relevantni uvjeti i dalje ispunjeni, ta bi prava boravka tim osobama ipak omogućila da nastave zakonito boraviti u dotičnoj državi članici nakon prestanka privremene zaštite u skladu s člankom 6. Direktive 2001/55/EZ.

Osobe koje nemaju pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću nacionalnu zaštitu na temelju Odluke Vijeća i mogućnost proširenja privremene zaštite na tu kategoriju osoba (članak 7. stavak 1. Direktive o privremenoj zaštiti)

Sljedeće kategorije raseljenih osoba u pravilu nemaju pravo na privremenu zaštitu predviđenu Direktivom 2001/55/EZ ili na odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom:

^(*) Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu o smjernicama za primjenu Direktive 2003/86/EZ o pravu na spajanje obitelji, 3. travnja 2014., COM(2014) 0210 final.

- (1) ukrajinski državljani koji borave u Ukrajini i koji su iz nje **raseljeni prije 24. veljače 2022. ili koji su prije tog datuma napustili Ukrajinu**, na primjer zbog posla, studiranja, godišnjeg odmora, posjeta obitelji ili medicinskih ili drugih razloga;
- (2) osobe bez državljanstva ili državljani trećih zemalja, osim Ukrajine, koji su prije 24. veljače 2022. u Ukrajini imali status međunarodne zaštite ili jednake ukrajinske zaštite za izbjeglice i koji su **raseljeni iz Ukrajine prije 24. veljače 2022. ili su prije tog datuma napustili Ukrajinu**, na primjer zbog posla, studiranja, godišnjeg odmora, posjeta obitelji ili medicinskih ili drugih razloga;
- (3) osobe bez državljanstva i državljani trećih zemalja, osim Ukrajine, koji mogu dokazati da su zakonito boravili u Ukrajini prije 24. veljače 2022. na temelju **valjane boravišne dozvole za trajni boravak** izdane u skladu s ukrajinskim pravom i **koji bi se mogli vratiti u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju ili regiju podrijetla**.

Osim toga, ni sljedeće kategorije raseljenih osoba nemaju pravo na privremenu zaštitu predviđenu Direktivom 2001/55/EZ ili na odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom:

- (4) osobe bez državljanstva i državljani trećih zemalja, osim Ukrajine, koji su **kratkoročno zakonito boravili u Ukrajini prije 24. veljače 2022.**, kao što su studenti i radnici, i koji se **ne mogu vratiti** u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju ili regiju podrijetla;
- (5) osobe bez državljanstva i državljani trećih zemalja, osim Ukrajine, koji su **kratkoročno zakonito boravili u Ukrajini prije 24. veljače 2022.**, kao što su studenti i radnici, i koji se **mogu vratiti** u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju ili regiju podrijetla.

Međutim, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Direktive 2001/55/EZ države članice mogu proširiti primjenu privremene zaštite predviđene Direktivom na dodatne kategorije raseljenih osoba pored onih na koje se primjenjuje Odluka Vijeća, kada su te osobe raseljene iz istih razloga i iz iste zemlje ili regije podrijetla te o tome odmah obavješćuju Vijeće i Komisiju. U tom se pogledu u članku 2. stavku 3. Odluke Vijeća posebno upućuje na druge osobe, među ostalim i na osobe bez državljanstva i državljane trećih zemalja, osim Ukrajine, koje su boravile u Ukrajini i koje se ne mogu vratiti u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju podrijetla.

U skladu s uvodnom izjavom 14. Odluke Vijeća **Komisija snažno potiče države članice da razmotre proširenje privremene zaštite posebice na osobe koje su pobjegle iz Ukrajine neposredno prije 24. veljače 2022. (osobe navedene u točkama 1. i 2.)** jer su se napetosti povećale ili koje su se našle na području Unije ili druge treće zemlje (npr. na godišnjem odmoru ili iz poslovnih ili obiteljskih razloga) neposredno prije tog datuma i zbog oružanog sukoba ne mogu se vratiti u Ukrajinu.

Zbog trenutačne situacije te se osobe ni u kojem slučaju neće moći vratiti u Ukrajinu kao svoju zemlju podrijetla ili zemlju u koju su izbjegle. Alternativa je omogućiti im neposredan pristup postupcima azila te im dati prioritet jer je tim osobama potrebna neposredna zaštita isto kao Ukrajincima koji od 24. veljače bježe iz zemlje.

Odobranje privremene zaštite bilo bi povoljno i za države članice s obzirom na to da je postupak jednostavan te bi se time dodatno smanjio rizik od preopterećenja sustava azila.

Osim toga, u pogledu osoba bez državljanstva ili državljana trećih zemalja, osim Ukrajine, koji mogu dokazati da su **zakonito boravili u Ukrajini prije 24. veljače 2022. na temelju valjane boravišne dozvole za trajni boravak (osobe navedene u točki 3.)** izdane u skladu s ukrajinskim pravom, kako je prethodno navedeno (u odjeljku o „sigurnim i trajnim” uvjetima), države članice mogu smatrati da te osobe imaju *prima facie* važnije veze s Ukrajinom nego sa svojom zemljom ili regijom podrijetla i da je Ukrajina njihov dom. To se osobito odnosi na osobe bez državljanstva koje po definiciji nemaju zemlju podrijetla u koju se mogu vratiti.

U svakom slučaju, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 13., osobama koje nemaju pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom i koje se ne mogu vratiti u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju podrijetla trebalo bi dopustiti ulazak u Uniju, čak i ako ne ispunjavaju sve uvjete za ulazak iz Zakonika o schengenskim granicama, kako bi im se osigurao siguran prolaz radi povratka u njihovu zemlju ili regiju podrijetla. Komisija potiče države članice da proaktivno surađuju s dotičnim trećim zemljama radi sigurne repatrijacije njihovih državljana. Time se ne dovodi u pitanje pravo osoba koje nisu obuhvaćene područjem primjene Odluke Vijeća na pristup postupku azila.

Države članice trebaju odmah obavijestiti Vijeće i Komisiju u skladu s člankom 7. Direktive 2001/55/EZ ako su proširile primjenu privremene zaštite izvan okvira propisanih Odlukom Vijeća. Komisija smatra da države članice trebaju obavijestiti Komisiju putem sustava THEMIS/Directives, službenog kanala za obavješćivanje o pravilima za prenošenje i provedbu.

Osobe koje se mogu isključiti iz privremene zaštite (članak 28. Direktive o privremenoj zaštiti)

Državama članicama dopušteno je da raseljenu osobu isključe iz privremene zaštite ako postoje ozbiljni razlozi zbog kojih se može smatrati da je ta osoba počinila zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti, ozbiljan zločin koji nije političke prirode, i to izvan države članice prihvata prije njezina ulaska u tu državu članicu u svojstvu osobe koja uživa privremenu zaštitu, ili da je osoba kriva za radnje koje su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.

Državama članicama dopušteno je i da raseljenu osobu isključe iz privremene zaštite ako postoje opravdani razlozi da se tu osobu smatra prijetnjom za sigurnost države članice domaćina ili opasnošću za društvo države članice domaćina.

Komisija preporučuje državama članicama da prije izdavanja boravišne dozvole korisnicima privremene zaštite ili odgovarajuće zaštite u skladu s nacionalnim pravom pregledaju relevantne baze podataka EU-a te međunarodne i nacionalne baze podataka, a osobito upozorenja o osobama i ispravama u Schengenskom informacijskom sustavu (SIS), čime im se omogućuje da provedu potrebne sigurnosne provjere (više pojedinosti u odjeljku 4.).

Djeca

Procjenjuje se da djeca (osobe mlađe od 18 godina) čine više od polovine stanovništva koje od 24. veljače 2022. napustilo Ukrajinu zbog rata ⁽⁶⁾. U skladu s *Komunikacijom „Zaštita djece migranata”* ⁽⁷⁾ iz 2017. zaštita djece migranata koja dolaze iz Ukrajine najvažniji je prioritet EU-a. Preporuke koje je u tom kontekstu dala Komisija s ciljem jačanja zaštite sve djece migranata, bez obzira na njihov status, ostaju valjane i za vrijeme ukrajinske krize.

Mora se osigurati potpuna zaštita i brz pristup posebnim pravima djece (obrazovanje, zdravstvena skrb, uključujući preventivnu skrb i skrb za mentalno zdravlje, te psihosocijalna pomoć) i svim potrebnim službama za potporu kako bi se osigurali najbolji interesi djeteta i dobrobit za svu djecu koja bježe od sukoba u Ukrajini ⁽⁸⁾. Mišljenja djece moraju se saslušati i uzeti u obzir u skladu s njihovom dobi i zrelošću. Trebalo bi osigurati integrirani odgovor za zaštitu djece uz suradnju i koordinaciju među relevantnim tijelima.

U obzir bi na odgovarajući način trebalo uzeti te nastojati ukloniti specifične prepreke s kojima se djeca migranti često suočavaju (npr. jezične prepreke) pri pristupu pristojnom stanovanju, kvalitetnom obrazovanju i drugim socijalnim uslugama.

Države članice potiču se da, na način prilagođen djeci, dobi i kontekstu, osiguraju da sva djeca dobiju relevantne informacije o situaciji, svojim pravima te postupcima i uslugama dostupnima za njihovu zaštitu. Države članice potiču se i da osiguraju da osobe koje rade s djecom od njihova dolaska na granice EU-a budu odgovarajuće osposobljene te da se po potrebi uključe stručnjaci za zaštitu djece.

Sve odluke ili mjere koje treba poduzeti u vezi s djecom moraju se ponajprije temeljiti na načelu najboljih interesa djeteta.

Položaj djece bez pratnje, djece odvojene od roditelja ili siročadi detaljnije je razmotren u odjeljku 5.

⁽⁶⁾ <https://www.unicef.org/press-releases/one-week-conflict-ukraine-half-million-children-become-refugees>. (objavljeno 3. ožujka 2022.). Ažurirane informacije o dolascima u EU dostupne su ovdje: <https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine>.

⁽⁷⁾ COM(2017) 211 final od 12. travnja 2017..

⁽⁸⁾ U skladu s Konvencijom UN-a o pravima djeteta, Strategijom EU-a o pravima djeteta i relevantnom pravnom stečevinom EU-a.

Pristup maloljetnika obrazovanju (članak 14. stavak 1. Direktive o privremenoj zaštiti)

U skladu s člankom 14. stavkom 1. Direktive 2001/55/EZ države članice odobravaju osobama mlađima od 18 godina koje uživaju privremenu zaštitu pristup obrazovnom sustavu pod jednakim uvjetima kao i svojim državljanima i građanima EU-a. Države članice mogu takav pristup ograničiti na državni obrazovni sustav. Komisija smatra da isto vrijedi i za maloljetnike koji uživaju odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom, kako je navedeno u članku 2. stavku 2. Odluke Vijeća. U obzir se, prema potrebi, uzimaju dokumenti koji pokazuju razinu obrazovanja stečenu u Ukrajini (npr. završeno srednjoškolsko obrazovanje, A1 razina znanja engleskog jezika).

Komisija preporučuje da se osiguraju mjere potpore za djecu, kao što je pripremna nastava, kako bi im se olakšao pristup sustavu obrazovanja i sudjelovanje u njemu. Takve mjere potpore uključuju potporu učenju jezika zemlje domaćina (u redovnom obrazovanju ili u okviru pripreme nastave radi brzog prelaska u redovno obrazovanje), procjenu razina kompetencija učenika, pružanje smjernica učenicima i roditeljima o zemlji domaćinu, psihološku potporu te potporu nastavnicima i drugim obrazovnim stručnjacima koji prihvaćaju izbjeglice.

Pristup maloljetnika obrazovanju osigurava se što prije ako je jasno da ispunjavaju uvjete za privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom, čak i ako je postupak izdavanja boravišnih dozvola još u tijeku. To se može dokazati na temelju identifikacijskih isprava maloljetnika ili bilo koje druge službene isprave koja se može predočiti radi dokazivanja identiteta.

Isto tako, savjet je Komisije da bi maloljetnicima bez pratnje trebalo što prije olakšati pristup obrazovanju, čak i ako su u tijeku postupci za imenovanje skrbnika/zastupnika i za određivanje vrste skrbi na koju dijete ima pravo.

Države članice trebale bi podupirati i pristup ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te strukovnom obrazovanju pod jednakim uvjetima kao i svojim državljanima i drugim građanima Unije. Konkretno, u državama članicama u kojima postoji zakonsko pravo na rani i predškolski odgoj i obrazovanje ili u kojima je sudjelovanje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju obvezno, pristup ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju za djecu na koju se odnosi Odluka Vijeća trebao bi biti omogućen pod istim uvjetima koji vrijede za državljane države članice domaćina.

2. PRAVO NA SLOBODNO KRETANJE

Pravo na preseljenje prije izdavanja boravišne dozvole

Kako bi se osigurala pripravnost u državama članicama u kojima osobe koje imaju pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom namjeravaju iskoristiti svoja prava, Komisija preporučuje da tijela država članica prvog ulaska dotične osobe koje se žele preseliti u drugu državu članicu pitaju u koju će državu članicu otići. Svrha tih pitanja trebala bi biti dobivanje naznake o broju osoba koje se namjeravaju preseliti u određene države članice. Države članice prvog ulaska trebale bi proslijediti te informacije prikupljene na anonimnoj osnovi (broj osoba za koje se očekuje da će doći u državu članicu X, Y, Z) preko Mreže EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija.

Ukrajinski državljani koji imaju biometrijske putovnice ili drugi državljani trećih zemalja koji za ulazak u Uniju nisu obvezni posjedovati vizu za kratkotrajni boravak imaju pravo slobodno se kretati unutar schengenskog područja u razdoblju od 90 dana unutar razdoblja od 180 dana nakon što im je dopušten ulazak na to područje. Stoga mogu putovati u državu članicu u kojoj žele uživati prava povezana s privremenom zaštitom i pridružiti se svojoj obitelji i prijateljima u velikim mrežama ukrajinske dijaspore koje postoje u cijeloj Uniji.

Za osobe koje nisu izuzete od obveze posjedovanja vize (npr. zato što nemaju biometrijsku putovnicu) i koje nemaju vizu za kratkotrajni boravak ili vizu za dugotrajni boravak ili boravišnu dozvolu koju je izdala država članica i koje imaju pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom, Komisija podsjeća da u skladu s člankom 8. stavkom 3. Direktive 2001/55/EZ države članice moraju osobama koje imaju pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom osigurati sve pogodnosti za dobivanje potrebnih viza, uključujući tranzitne vize, kako bi im dopustile ulazak na svoje državno područje. Formalnosti moraju biti svedene na najmanju moguću mjeru zbog žurnosti situacije. Ako osoba namjerava iskoristiti svoja prava u državi članici koja nije država članica prvog ulaska, Komisija preporučuje da država članica prvog ulaska izda vizu na

graničnom prijelazu (ili na lokaciji u unutrašnjosti kako bi se izbjegao zastoje) na 15 dana (u skladu s člankom 35. stavkom 3. Zakonika o vizama ⁽⁹⁾). Na taj bi se način dotična osoba mogla kretati unutar schengenskog područja ⁽¹⁰⁾. Vize izdane na granicama ili u blizini graničnog prijelaza na temelju članka 35. Zakonika o vizama koje su valjana 15 dana mogu se kasnije produljiti u slučaju potrebe (usp. članak 33. Zakonika o vizama). Podaci koji se odnose na podnošenje zahtjeva i izdavanje takve vize trebali bi se registrirati u viznom informacijskom sustavu (VIS) u skladu s primjenjivim pravilima ⁽¹¹⁾. Komisija preporučuje da vize budu besplatne ili da njihovi troškovi budu minimalni.

Različite mogućnosti mogle bi se predvidjeti u slučaju da osoba koja ima pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom stigne na granicu države članice EU-a koja ne primjenjuje schengensku pravnu stečevinu u cijelosti i stoga ne izdaje schengenske vize te se želi preseliti u drugu državu članicu kako bi iskoristila svoja prava. Države članice koje primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u cijelosti mogu izdavati schengenske vize u svojim konzulatima u državama članicama koje ne primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u cijelosti. Također bi mogle izdavati schengenske vize osobama koje imaju pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom nakon dolaska u dotičnu državu članicu.

U skladu s operativnim smjernicama za upravljanje vanjskim granicama ⁽¹²⁾ Komisija preporučuje da države članice ne nameću novčane kazne prijevoznicima koji prevoze osobe koje imaju pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću nacionalnu zaštitu i dolaze iz države članice, a ne posjeduju potrebnu dokumentaciju za ulazak u državu članicu odredišta. Države članice trebale bi osigurati da zračni prijevoznici budu obaviješteni o tome.

Općenito, ako dotična osoba nema valjanu putnu ispravu, Komisija preporučuje proširenje uporabe obrasca propusnice za transfer iz Priloga I. Direktivi 2001/55/EZ na kojem država članica prvog ulaska može navesti državu članicu u koju dotična osoba namjerava putovati kako bi iskoristila prava koja proizlaze iz privremene zaštite.

Države članice mogu se koristiti platformom za solidarnost kao osnovom za koordinaciju pomoći u vezi s transferom osoba koje nemaju sredstva za putovanje u državu članicu u kojoj žele uživati privremenu zaštitu ili odgovarajuću nacionalnu zaštitu. Međutim, osobni podaci trebali bi se razmjenjivati samo preko sigurnog kanala „DubliNet“.

Pravo na slobodno kretanje nakon izdavanja boravišne dozvole

Nakon što je država članica izdala boravišnu dozvolu u skladu s člankom 8. Direktive 2001/55/EZ, osoba koja uživa privremenu zaštitu ima pravo putovati u druge države članice različite od one koja je izdala boravišnu dozvolu za 90 dana unutar razdoblja od 180 dana. Ako se ta osoba nakon toga preseli u drugu državu članicu u kojoj dobije drugu boravišnu dozvolu u okviru privremene zaštite, prva izdana boravišna dozvola istječe i mora se povući, kao i prava koja proizlaze iz nje, u skladu s duhom članka 15. stavka 6. i članka 26. stavka 4. Direktive 2001/55/EZ.

Treba napomenuti da su se države članice kako bi pružile potporu državama članicama koje su glavne točke masovnog dolaska raseljenih osoba u bijegu od rata u Ukrajini obuhvaćenih Odlukom Vijeća te kako bi promicale uravnotežene napore svih država članica složile da neće primjenjivati članak 11. Direktive 2001/55/EZ u odnosu na osobe koje uživaju privremenu zaštitu u određenoj državi članici u skladu s Odlukom Vijeća i koje su se preselile u drugu državu članicu bez odobrenja, osim ako se na bilateralnoj osnovi države članice ne dogovore drukčije ⁽¹³⁾.

⁽⁹⁾ Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) (SL L 243, 15.9.2009., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ To se primjenjuje samo na državljane zemalja koje ne podliježu prethodnom savjetovanju sa središnjim tijelima drugih država članica prije izdavanja vize (članak 22. Zakonika o vizama).

⁽¹¹⁾ Uredba (EZ) br. 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka među državama članicama o vizama za kratkotrajni boravak (Uredba o VIS-u) (SL L 218, 13.8.2008., str. 60.).

⁽¹²⁾ Komunikacija Komisije o operativnim smjernicama za upravljanje vanjskim granicama radi olakšavanja prelaska granice na granicama između EU-a i Ukrajine (SL C 104 I, 4.3.2022., str. 1.).

⁽¹³⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6826-2022-ADD-1/hr/pdf>.

3. REGISTRACIJA (ČLANAK 10. DIREKTIVE O PRIVREMENOJ ZAŠTITI)

U skladu s člankom 10. Direktive 2001/55/EZ države članice navode osobne podatke (ime i prezime, državljanstvo, datum i mjesto rođenja, bračno stanje, obiteljski odnos) koji se odnose na osobe koje uživaju privremenu zaštitu na njihovu državnom području. Države članice pritom bi, ako to već nisu učinile, tijekom provjera i istraga trebale pregledavati relevantne baze podataka EU-a te međunarodne i nacionalne baze podataka, a osobito upozorenja o osobama i ispravama u Schengenskom informacijskom sustavu (SIS).

Prema postojećoj pravnoj osnovi Eurodac ili drugi opsežni informacijski sustavi i baze podataka EU-a ne mogu se upotrebljavati za registraciju korisnika privremene zaštite. Stoga Komisija savjetuje državama članicama da te osobe registriraju u svojim nacionalnim registrima stranih državljana ili u drugim nacionalnim registrima uz potpuno poštovanje Opće uredbe o zaštiti podataka. Države članice ne bi smjele registrirati nikakve druge osobne podatke osim onih obuhvaćenih Prilogom II. Direktivi 2001/55/EZ.

Izazov koji predstavlja rad samo putem nacionalnih baza podataka je ograničena sposobnost razmjene informacija, na primjer, kako bi se pratilo i otkrilo ostvaruje li ista osoba prava povezana s privremenom zaštitom u više država članica. Komisija je uz potporu Agencije Europske unije za azil spremna surađivati s državama članicama na rješavanju tog izazova, na primjer, osiguravanjem platforme za razmjenu informacija.

Ako je podatke o određenim osobama registriranim u skladu s Prilogom II. Direktivi 2001/55/EZ potrebno razmijeniti s drugim državama članicama za potrebe Direktive (npr. u slučaju spajanja obitelji ili ako su potrebne dodatne istrage o određenom predmetu), ti se podaci mogu razmjenjivati preko sigurnog kanala „DubliNet“.

4. BORAVIŠNA DOZVOLA (ČLANAK 8. DIREKTIVE O PRIVREMENOJ ZAŠTITI)

Države članice osobama koje uživaju privremenu zaštitu moraju osigurati boravišne dozvole za cjelokupno vrijeme trajanja zaštite i u tu im svrhu izdati isprave ili druge ekvivalentne dokaze, u skladu s člankom 8. stavkom 1. Direktive 2001/55/EZ. Privremena zaštita kako je uvedena Odlukom Vijeća traje godinu dana od stupanja na snagu Odluke, tj. od 4. ožujka 2022. do 4. ožujka 2023., u skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive 2001/55/EZ.

Boravišna dozvola tada bi služila kao isprava kojom se dokazuje njihov status kod drugih tijela, kao što su uredi i službe za zapošljavanje, škole, bolnice. Komisija želi naglasiti da je razdoblje od godinu dana objektivno, tj. traje do 4. ožujka 2023. bez obzira na to kad je boravišna dozvola izdana. Stoga je datum isteka valjanosti svih boravišnih dozvola izdanih na temelju Odluke Vijeća 4. ožujka 2023., u skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive 2001/55/EZ.

Ako tijekom tog razdoblja Vijeće na prijedlog Komisije ne donese odluku o ukidanju privremene zaštite, ona će se automatski produljiti za šest mjeseci, tj. do 4. rujna 2023. i zatim za još šest mjeseci, tj. do 4. ožujka 2024. Obveza izdavanja/produljenja boravišnih dozvola vrijedila bi i tijekom tih razdoblja. Države članice u cilju smanjenja administrativnog opterećenja povezanog s produljenjem dozvola već sad mogu izdati boravišnu dozvolu na dvije godine, znajući da privremena zaštita može u bilo kojem trenutku prestati u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (b) Direktive. Ako države članice ne iskoriste tu mogućnost, boravišna dozvola morat će se dvaput produljiti na razdoblje od šest mjeseci.

S druge strane, ako Vijeće na prijedlog Komisije u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (b) Direktive 2001/55/EZ donese odluku o prestanku privremene zaštite prije tih datuma, izdane boravišne dozvole postale bi nevaljane i trebalo bi ih povući jer su samo deklaratorne (s obzirom na to da temelj za ta prava čini sama Odluka). Države članice trebale bi u okviru svojih postupaka i putem nacionalnih kanala objaviti da su sve boravišne dozvole u okviru privremene zaštite postale nevaljane na određeni datum.

Za potrebe dodjele prava povezanih s privremenom zaštitom ili odgovarajućom zaštitom u skladu s nacionalnim pravom, ako je primjenjivo, Komisija preporučuje državama članicama da pojednostavne otvaranje bankovnog računa i pristup relevantnim uslugama na temelju identifikacijske isprave ili jednakovrijednog rješenja za identifikaciju koje su prihvatile države članice i dokaza o ulasku u EU 24. veljače 2022. ili nakon toga datuma, čak i ako je postupak za izdavanje boravišne dozvole još u tijeku.

Komisija snažno preporučuje državama članicama da prije izdavanja boravišne dozvole korisnicima privremene zaštite ili odgovarajuće zaštite u skladu s nacionalnim pravom tijekom provjera i istraga pregledavaju relevantne baze podataka EU-a te međunarodne i nacionalne baze podataka, a osobito upozorenja o osobama i ispravama u Schengenskom informacijskom sustavu (SIS).

Države članice trebale bi u SIS što prije unijeti podatke o krijumčarima, trgovcima ljudima i drugim počiniteljima teških kaznenih djela ili njihovim supočiniteljima. Rezultati provjera ovise o kvaliteti podataka koje unose države članice koje izdaju upozorenja. Komisija stoga podsjeća države članice izdavateljice da uključe sve dostupne relevantne podatke. Sustav omogućuje državama članicama izdavateljicama da povežu operativno povezana upozorenja. Stoga se države članice izdavateljice potiču da na najbolji mogući način iskoriste sve funkcije sustava SIS. Obnovljeni sustav SIS započet će s radom sljedećih mjeseci (2022.), a očekujemo da će države članice brzo uvesti i na najbolji mogući način iskoristiti njegove nove funkcije.

5. MALOLJETNE OSOBE BEZ PRATNJE (ČLANAK 16. DIREKTIVE O PRIVREMENOJ ZAŠTITI)

Od početka ruske invazije na Ukrajinu Europa svjedoči iskazima solidarnosti nezapamćenih razmjera prema osobama koje bježe iz Ukrajine, a osobito prema djeci. Europske obitelji, pojedinci ili udruge otputovali su na granice EU-a s Ukrajinom kako bi preuzeli odgovornost za ukrajinsku djecu čiji su roditelji ostali u Ukrajini.

Komisija želi naglasiti da je pri primjeni pravnih mjera zaštite za maloljetnike bez pratnje i djecu odvojenu od obitelji cilj postići ravnotežu između stupnja fleksibilnosti koji je potreban kako bi se omogućila solidarnost u praksi i potrebe da se poštuju osnovna jamstva za djecu bez pratnje te potpuno osigura njihova zaštita.

Ta solidarnost ne dovodi u pitanje obvezu nadležnih tijela država članica da ispunjavaju posebne zahtjeve utvrđene u Direktivi 2001/55/EZ i poštuju članak 24. Povelje pri provedbi Direktive i Odluke Vijeća. U skladu s člankom 16. stavkom 1. Direktive 2001/55/EZ države članice moraju u najkraćem mogućem roku imenovati skrbnike/pravne zastupnike za maloljetne osobe bez pratnje koje uživaju privremenu zaštitu na njihovu državnom području, uključujući, prema potrebi, imenovanje privremenog skrbnika prije imenovanja stalnog skrbnika, ili osigurati zastupanje putem organizacije koja je odgovorna za skrb o maloljetnicima i njihovu dobrobit, ili bilo kakvo drugo odgovarajuće zastupanje.

Zastupanje može osigurati zakonski skrbnik, organizacija koja je odgovorna za skrb o maloljetnicima i njihovu dobrobit, ili bilo kakvo drugo odgovarajuće zastupanje. Komisija smatra da je za „odgovarajuće zastupanje” nužno da ono bude prilagođeno posebnim potrebama maloljetnika, a osobito da se odrede najbolji interesi djeteta i djeluje u skladu s tim. Zastupanje mogu preuzeti samo pojedinci za koje nisu evidentirana prethodna kaznena djela povezana s djecom („provjera”).

Zastupanje se u najkraćem mogućem roku mora osigurati u **državi članici prvog ulaska** tako da se u svim fazama postupaka u kojima se u obzir moraju uzeti najbolji interesi djeteta pri donošenju odluke u vezi s djetetom osigura prisutnost predstavnika službi za zaštitu djece ili, prema potrebi, pojedinaca ili organizacija imenovanih da djeluju u ime službi za zaštitu djece. Taj predstavnik ne mora biti imenovan posebno za svakog maloljetnika bez pratnje, nego će biti dovoljno da ima opći mandat za pružanje pomoći tamo gdje je to potrebno kako bi se osiguralo da se u obzir uzmu najbolji interesi djece bez pratnje.

U slučajevima:

- (1) maloljetnika bez pratnje koji nastavljaju putovanje prema drugoj državi članici kako bi se spojili s članom obitelji u smislu članka 15. Direktive 2001/55/EZ ili
- (2) maloljetnika bez pratnje za koje su odgovornost preuzeli poznati pojedinci koji s njima nisu u srodstvu (koji su već bili s njima tijekom prethodnog dijela putovanja) ili javne ili privatne organizacije iz drugih država članica kako bi im se pružila skrb u tim državama,

država članica prvog ulaska trebala bi barem osigurati da:

- (1) identitet djece i odraslih osoba s kojima djeca nastavljaju putovanje, kao i prijavljenu državu članicu odredišta, registriraju nadležna tijela u državi članici prvog ulaska u skladu s nacionalnim pravom prije nego što dijete/djeca i odrasle osobe u pratnji nastave putovanje;
- (2) brze kontrole budu uvedene i provode se u vrijeme navedene registracije radi sprečavanja i otkrivanja mogućih slučajeva rizika od zlostavljanja ili trgovine ljudima; u slučaju sumnje na trgovinu ljudima države članice trebale bi izdati preventivno upozorenje u Schengenskom informacijskom sustavu;

- (3) predstavnik službi za zaštitu djece – kako je opisano u prethodnom odlomku – bude prisutan u trenutku navedene registracije.

Države članice trebale bi što prije pokrenuti postupke za identificiranje članova obitelji u smislu članka 15. Direktive 2001/55/EZ koji možda borave u drugim državama članicama EU-a i, ako su identificirani, što prije pokrenuti postupke za spajanje s članovima obitelji.

Maloljetnike bez pratnje koji imaju članove obitelji u drugoj državi članici koji su i korisnici privremene zaštite trebalo bi spojiti s tim članovima obitelji u skladu s pravilima utvrđenima u člancima 15. i 26. Direktive 2011/95/EZ, uzimajući u obzir stajališta djece, u skladu s njihovom dobi i zrelošću te pod uvjetom da je to u njihovu najboljem interesu. Maloljetnici bez pratnje koji imaju članove obitelji koji borave u drugoj državi članici u okviru drugog pravnog sustava mogu se spojiti s njima u skladu s drugim instrumentima prava Unije (npr. Direktivom 2003/86/EZ, Direktivom 2004/38/EZ i Uredbom (EU) 604/2013), ako je primjenjivo, ili na temelju nacionalnog prava. Postupci spajanja obitelji trebali bi se primjenjivati ne dovodeći u pitanje mogućnost članova obitelji dotične djece da dođu u državu članicu prvog ulaska kako bi ih preuzeli ili druge aranžmane dogovorene u kontekstu platforme za solidarnost.

Za **države članice odredišta** Komisija preporučuje uspostavu brzog postupka za evidentiranje prisutnosti djece bez pratnje koja prijavljuju boravište na njihovu državnom području te da što prije pokrenu postupke za imenovanje skrbnika/pravnog zastupnika te postupke za povjeravanje skrbi o djeci, kako je predviđeno nacionalnim pravom, podložno provjerama predviđenima nacionalnim pravom, među ostalim u smislu procjene najboljih interesa djeteta i provjere uključenih odraslih osoba u evidenciji kaznenih djela povezanih s djecom.

Postupci za povjeravanje skrbi o djeci mogu biti odvojeni od postupaka za imenovanje skrbnika/pravnih zastupnika za tu djecu, kako je predviđeno nacionalnim pravom. Ako je potrebno, skrbništvo/pravno zastupanje može osigurati i organizacija odgovorna za skrb i dobrobit maloljetnika ili bilo koje druga odgovarajuća organizacija, kako je utvrđeno člankom 16. Direktive. Za udomiteljske obitelji i zajednice/organizacije kojima je u skladu s nacionalnim pravom povjerena skrb o maloljetnicima bez pratnje koji uživaju privremenu zaštitu također bi trebalo osigurati obiteljske doplatke i financijsku potporu za djecu koja su im povjerena na skrb, kako je predviđeno nacionalnim pravom države članice domaćina.

U skladu s člankom 16. stavkom 2. Direktive 2001/55/EZ tijekom trajanja privremene zaštite države članice osiguravaju da se maloljetne osobe bez pratnje smjeste kod odraslih rođaka ili kod udomiteljske obitelji ili u prihvatnim centrima s posebnim pogodnostima za maloljetnike ili u nekom drugom obliku smještaja pogodnom za maloljetnike. To vrijedi za državu članicu prvog ulaska i, ako je primjenjivo, države članice u koje bi se proveo transfer maloljetnika bez pratnje.

Države članice moraju poduzeti potrebne korake kako bi omogućile smještaj. To podrazumijeva uzimanje u obzir stajališta djece u skladu s njihovom dobi i zrelošću, ali i osiguravanje da odabrani oblik smještaja bude primjeren djeci i njihovu najboljem interesu. Države članice moraju osigurati i suglasnost dotične odrasle osobe ili dotičnih odraslih osoba za smještaj maloljetnika bez pratnje, ako je primjenjivo.

Za maloljetnike bez pratnje koji ne nastave putovanje u drugu državu članicu u jednoj od dviju prethodno opisanih okolnosti, država članica prvog ulaska trebala bi, uz imenovanje skrbnika/pravnog zastupnika, osigurati da ta djeca što prije dobiju primjeren smještaj ⁽¹⁴⁾ (ako postoje, trebalo bi dati prednost alternativama institucionaliziranoj skrbi – kao što su udomiteljske obitelji ili skrb u zajednici, polusamostalni životni uvjeti za adolescente starije od 16 godina itd.) te pristup obrazovanju i/ili strukovnom osposobljavanju, zdravstvenoj skrbi (uključujući preventivnu skrb i skrb za mentalno zdravlje) i psihosocijalnoj pomoći.

Kako je predviđeno člankom 26. Direktive 2001/55/EZ, za djecu bez pratnje za koju je preuzeta odgovornost u jednoj od prethodno navedenih okolnosti i koja ne nastavlja putovanje može se svejedno provesti transfer u državu članicu koja se smatra najprimjerenijom za preuzimanje odgovornosti za dijete, nakon procjene najboljeg interesa djeteta koju treba provesti u državi članici prvog ulaska.

⁽¹⁴⁾ Upućuje se na *Guidance on reception conditions for unaccompanied minors* (Smjernice o uvjetima prihvata maloljetnika bez pratnje) Agencije Europske unije za azil (EUAA) <https://euaa.europa.eu/sites/default/files/Guidance-on%20reception-%20conditions-%20for-unaccompanied-children.pdf>.

Države članice potiču se na suradnju kako bi se olakšala prekogranična razmjena informacija i podataka o slučajevima djece bez pratnje koja se kreću u različitim jurisdikcijama EU-a.

Kako je prethodno navedeno, države članice potiču se da provedu potrebne provjere i na najbolji način iskoriste Schengenski informacijski sustav. Čim obnovljeni SIS počne s radom, osim „reaktivnih“ upozorenja o nestaloj djeci u SIS će se moći unositi i „preventivna“ upozorenja o:

- djeci u opasnosti od otmice,
- djeci u opasnosti od protupravnog odvođenja u inozemstvo ili koju treba spriječiti da putuju radi njihove vlastite zaštite,
- ranjivim odraslim osobama u opasnosti od protupravnog odvođenja u inozemstvo ili koje treba spriječiti da putuju radi njihove vlastite zaštite,
- prikupljanju informacija o osobama ili predmetima na temelju upita (obavijesne provjere), i
- nepoznatim traženim osobama radi njihove identifikacije na temelju otisaka prikupljenih s mjesta teških kaznenih djela.

6. TRGOVINA LJUDIMA

Direktiva 2011/36/EU („Direktiva EU-a o suzbijanju trgovanja ljudima”) ⁽¹⁵⁾ i zakonodavstvo kojim se ona prenosi u pravne sustave država članica primjenjuju se na situaciju osoba koje bježe iz Ukrajine ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u tim pravnim instrumentima. Nacionalno zakonodavstvo kojim se prenosi Direktiva o suzbijanju trgovanja ljudima uključuje mjere za smanjenje rizika od svih oblika iskorištavanja povezanih s trgovinom ljudima i potražnje za njima.

Iz Ukrajine većinom bježe žene i djeca. Trgovci ljudima, osobito skupine organiziranog kriminala, mogli bi iskoristiti njihovu ranjivost za sve oblike iskorištavanja povezane s trgovinom ljudima, a posebno u svrhu seksualnog ili radnog iskorištavanja. Države članice potiču se da uvedu odgovarajuće preventivne mjere posebno usmjerene na osobe koje bježe iz Ukrajine. One mogu uključivati pružanje informacija o rizicima od trgovine ljudima na jeziku koji osobe koje bježe iz Ukrajine razumiju te, u slučaju djece bez pratnje, na način prilagođen djeci i dobi, na graničnim prijelazima, unutar smještaja te nadležnim tijelima i organizacijama civilnog društva koje će vjerojatno stupiti u kontakt s njima. Takve informacije trebale bi biti dostupne i na internetu i sadržavati broj telefonske linije za hitne slučajeve koja se može kontaktirati na više jezika 24 sata dnevno sedam dana u tjednu.

Važno je senzibilizirati ključne stručnjake za koje je vjerojatno da će kontaktirati s potencijalnim žrtvama trgovine ljudima i sa zajednicama koje ih primaju. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti maloljetnicima bez pratnje jer su oni još ranjiviji zbog svoje situacije. Ustanove za skrb o djeci (npr. sirotišta, škole, udomiteljska skrb) trebale bi biti posebno informirane o rizicima trgovine ljudima i postupcima koje treba slijediti u takvim slučajevima.

Odgovarajuće osposobljavanje i upute omogućili bi relevantnim tijelima za izvršavanje zakonodavstva i graničnim tijelima da obrate pozornost na posebno ranjive kategorije osoba koje bježe iz Ukrajine kako bi se spriječila trgovina ljudima i otkrile potencijalne žrtve u ranoj fazi. Za utvrđivanje identiteta trebalo bi omogućiti telefonske linije za hitne slučajeve koje se može kontaktirati na više jezika 24 sata dnevno sedam dana u tjednu radi prijavljivanja slučajeva nadležnim tijelima i upućivanja žrtava odgovarajućim službama za pomoć, potporu i zaštitu.

Države članice trebale bi osigurati da njihov nacionalni mehanizam upućivanja bude potpuno operativan kako bi se poboljšala rana identifikacija, pomoć i potpora žrtvama trgovine ljudima. Trebalo bi osigurati internu suradnju između tijela nadležnih za azil, graničnih tijela, tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnih tijela, ali i s drugim državama članicama. Relevantne informacije o prekograničnim slučajevima trebalo bi razmjenjivati putem kanala EU-a za policijsku i pravosudnu suradnju, uključujući Europol i Eurojust.

Nacionalna tijela posebno se potiče na suradnju s organizacijama civilnog društva u svrhu rane identifikacije, pomoći i potpore žrtvama. Ako se otkriju konkretni slučajevi trgovine ljudima, žrtvama bi trebalo odobriti mjere pomoći, potpore i zaštite utvrđene u Direktivi EU-a o suzbijanju trgovanja ljudima čim nadležna tijela imaju opravdane razloge smatrati da je osoba možda bila iskorištena, neovisno o tome je li spremna surađivati u kaznenim istragama,

⁽¹⁵⁾ Direktiva 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/629/PUP (SL L 101, 15.4.2011., str. 1.).

progonima ili suđenjima. To bi trebalo uključivati barem životni standard kojim se žrtvama može osigurati egzistencija s pomoću mjera kao što su primjeren i siguran smještaj i materijalna pomoć, kao i potrebno liječenje, uključujući psihološku pomoć, savjetovanje i informiranje te, prema potrebi, usluge pismenog i usmenog prevođenja.

U slučajevima koji uključuju djecu žrtve njihov najbolji interes mora biti na prvome mjestu i treba im se odmah omogućiti pristup pomoći, potpori i zaštiti. Države članice osiguravaju i trajna rješenja za maloljetnike bez pratnje na temelju njihovih najboljih interesa.

7. PRISTUP POSTUPKU AZILA

U skladu s člankom 17. Direktive 2001/55/EZ osobe koje uživaju privremenu zaštitu imaju pravo da u bilo kojem trenutku zatraže međunarodnu zaštitu i podnesu zahtjev za nju. U tom se slučaju primjenjuju odredbe pravne stečevine o azilu, uključujući registraciju podnositelja zahtjeva u Eurodacu. Isto vrijedi i za korisnike odgovarajuće zaštite u skladu s nacionalnim pravom kako je navedeno u članku 2. stavku 2. Odluke Vijeća.

Neovisno o pravu da zatraže međunarodnu zaštitu, korisnike privremene zaštite trebalo bi uputiti u prava koja bi im bila dodijeljena na temelju tog statusa.

Države članice mogu predvidjeti i da osoba ne može istodobno uživati privremenu zaštitu i imati status podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu za vrijeme razmatranja zahtjeva (članak 19. Direktive 2001/55/EZ).

Stoga je vrlo važno da se osobu u potpunosti obavijesti o praksama koje država članica primjenjuje kako bi joj se omogućilo da odluči hoće li zatražiti međunarodnu zaštitu uz boravišnu dozvolu kojom se dokazuje njezin status privremene zaštite.

U skladu s člankom 19. stavkom 2. Direktive 2001/55/EZ ako osoba koja ima pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom ili već uživa u njoj odluči zatražiti međunarodnu zaštitu te joj nakon razmatranja nije odobren status izbjeglice ili supsidijarna zaštita, ta osoba dobiva ili nastavlja uživati privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom u preostalom razdoblju trajanja zaštite.

Ako razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu nije dovršeno tijekom trajanja privremene zaštite ili odgovarajuće zaštite u skladu s nacionalnim pravom, trebalo bi ga dovršiti nakon prestanka privremene zaštite, u skladu s člankom 17. stavkom 2. Direktive 2001/55/EZ.

Primjena Uredbe Dublin III

Ako osoba koja ima pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom ili već uživa u njoj podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu, za određivanje države članice odgovorne za razmatranje tog zahtjeva primjenjuje se Uredba (EU) br. 604/2013⁽¹⁶⁾ („Uredba Dublin III“). Prema toj uredbi odgovorna država članica određuje se na temelju objektivnih kriterija⁽¹⁷⁾ primjenjivih na različite scenarije, uključujući izdavanje boravišnih dozvola za privremenu zaštitu⁽¹⁸⁾.

Pri primjeni Dublinske uredbe Komisija preporučuje državama članicama da posebno uzmu u obzir duh izjave koju je dalo Vijeće kad je donijelo Provedbenu odluku Vijeća 2022/382 kako bi se smanjio pritisak na države članice suočene s masovnim dolascima. S obzirom na to da osoba koja ima pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom može uživati svoja prava u bilo kojoj državi članici, ako ta osoba zatraži međunarodnu zaštitu, država članica u kojoj je zahtjev podnesen snažno se potiče da preuzme odgovornost za razmatranje zahtjeva u skladu s diskrecijskom klauzulom iz članka 17. stavka 1. u slučaju kad bi u skladu s kriterijima odgovornosti⁽¹⁹⁾ utvrđenima u Uredbi Dublin III odgovorna bila država članica suočena s masovnim dolascima, s ciljem ublažavanja pritiska na tu državu članicu.

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva.

⁽¹⁷⁾ Objektivni kriteriji prema hijerarhijskom redosljedu su prisutnost članova obitelji u državi članici, izdavanje vize ili boravišne dozvole, nezakonit ulazak u EU ili ulazak bez vizne obveze. Ako se ne primjenjuje nijedan od tih kriterija, odgovorna je prva država članica u kojoj je zahtjev podnesen.

⁽¹⁸⁾ Članak 2. točka (l). i članak 12. Uredbe (EU) br. 604/2013.

⁽¹⁹⁾ Kriteriji iz članaka od 12. do 15. ili članka 3. stavka 2. prvog podstavka Uredbe.

Pristupom koji predlaže Komisija također bi se trebao smanjiti rizik od višestrukih zahtjeva podnesenih u više država članica, čime bi se rasteretilo sustave azila.

Kad je riječ o spajanju obitelji, Komisija poziva države članice da bez odgode surađuju kako bi osigurale brzo spajanje članova obitelji.

8. POMOĆ PRI REPATRIJACIJI

U skladu s operativnim smjernicama za upravljanje vanjskim granicama⁽²⁰⁾, svim osobama koje bježe od rata u Ukrajini, uključujući one koje možda nemaju pravo na privremenu zaštitu ili, ako je primjenjivo, odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom, trebalo bi dopustiti ulazak u Uniju.

Osobama koje ne uživaju privremenu zaštitu ili, ako je primjenjivo, odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom i koje nemaju pravo boravka na državnom području država članica na temelju prava Unije ili nacionalnog prava trebalo bi omogućiti repatrijaciju u njihove zemlje podrijetla.

Komisija preporučuje da države članice u skladu s člankom 6. stavkom 4. Direktive o vraćanju⁽²¹⁾ izdaju nacionalne dozvole ili odobrenja kojima se omogućuje pravo boravka ograničenog trajanja iz humanitarnih razloga. Time bi se osobama u takvim situacijama osigurao lakši pristup osnovnoj pomoći, uključujući smještaj te socijalnu i zdravstvenu skrb do njihove repatrijacije.

Iako su treće zemlje podrijetla primarno odgovorne za sigurnu repatrijaciju svojih građana koji su blokirani u EU-u, države članice trebale bi se koordinirati s tijelima tih zemalja kako bi olakšale i poduprle organizaciju operacija repatrijacije. Druge države članice i/ili Komisija i Visoki predstavnik trebali bi, prema potrebi, pružiti posebnu pomoć za kontaktiranje s tijelima određenih trećih zemalja repatrijacije.

Države članice trebale bi pružiti potporu i pomoć dotičnim osobama, olakšati kontakte s nadležnim konzularnim tijelima zemlje podrijetla i, prema potrebi, pružiti financijsku pomoć za repatrijaciju komercijalnim letovima. Države članice mogu zajednički organizirati letove za repatrijaciju, među ostalim uz operativnu i logističku potporu Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex). Frontex može pružiti operativnu potporu na zahtjev dotičnih država članica, na primjer rezerviranjem mjesta na komercijalnim letovima ili organiziranjem čarter-letova ako je to potrebno zbog broja osoba.

9. PRUŽANJE INFORMACIJA U DOKUMENTU/BROŠURI (ČLANAK 9. DIREKTIVE O PRIVREMENOJ ZAŠTITI)

U skladu s člankom 9. Direktive 2001/55/EZ države članice moraju osobama koje uživaju privremenu zaštitu osigurati informativni dokument/brošuru, na jeziku koji će one vjerojatno razumjeti, u kojima su jasno navedene relevantne odredbe o privremenoj zaštiti (utvrđene povlastice, prava i obveze koje proizlaze iz privremene zaštite). Komisija je objavila pitanja i odgovore o Direktivi 2001/55/EZ na sljedećoj poveznici: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/eu-solidarity-ukraine_hr, koje države članice mogu iskoristiti za ispunjavanje te obveze, vodeći računa o zahtjevu u pogledu jezika. Komisija razvija i QR kod koji se može skenirati kako bi se olakšao pristup informacijama. Komisija potiče države članice da uspostave slične internetske stranice prilagođene nacionalnom kontekstu koje bi se zatim povezale s internetskim stranicama Komisije kako bi sve uključene osobe mogle pronaći informacije na jednome mjestu. Informacije bi trebale biti razumljive i za djecu, u skladu s njihovom dobi i zrelošću.

Kad je riječ o transferima u drugu državu, trebalo bi pripremiti i pružiti posebne informacije prije nego što osobe daju pristanak za transfer, u suradnji s Komisijom i drugim državama članicama.

10. INFORMACIJE O KOJIMA SE IZVJEŠĆUJE U SKLADU S PLANOM

Radi pravilne provedbe Odluke Vijeća i u skladu s člankom 7. stavkom 2., člankom 19., člankom 25., člankom 26. stavkom 2., člankom 27. stavcima 1. i 2. Direktive 2001/55/EZ, Komisija zahtijeva od država članica da putem Plana dostave sljedeće informacije:

- proširenje privremene zaštite na dodatne kategorije raseljenih osoba,
- opće zahtjeve i kapacitete za prihvata za transfere,

⁽²⁰⁾ Komunikacija Komisije „Pružanje operativnih smjernica za upravljanje vanjskim granicama radi olakšavanja prelaska granice na granicama između EU-a i Ukrajine”, C(2022) 1404 final.

⁽²¹⁾ Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98).

- podatke o broju osoba koje uživaju privremenu zaštitu,
- broj državljana trećih zemalja koji imaju boravišnu dozvolu za trajni boravak iz Ukrajine i uživaju privremenu zaštitu ili drugu zaštitu i
- informacije o nacionalnim zakonima i drugim propisima koji se odnose na provedbu privremene zaštite.

Mogu dostaviti i informacije o elementima stanja u Ukrajini koji su izravno relevantni za kretanje ljudi i njihovu situaciju; o predviđanju daljnjih dolazaka u EU; stanju na granici, preprekama protočnosti izlaza i mjerama za olakšavanje tranzita na granici; stanju i potrebama u vezi s prihvatom; brojčanim podacima i postupcima za maloljetnike bez pratnje; položaju državljana trećih zemalja koji nisu državljani Ukrajine i povezanim potrebama za pomoći; pružanju bilateralne potpore drugim državama članicama, informacije o broju osoba koje namjeravaju prijeći u drugu državu članicu. Opseg i priroda informacija koje se traže od država članica prilagodit će se promjenjivim okolnostima u kontekstu Mreže u okviru Plana.

Prikupljene informacije upotrebljavat će se u okviru platforme za solidarnost i, prema potrebi, integriranog političkog odgovora na krizu (IPCR).
